

АДАПТАЦІЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ 5.10

*Право оподатковувати ... -
це не тільки право знищувати,
а й право творити.
Верховний суд США*

Податки - один із найдавніших фінансових інститутів, їх виникнення пов'язано з виникненням і становленням державності.

Розвиток і зміна форм державного устрою завжди супроводжується перетворенням податкової системи. В історії розвитку суспільства ще ні одна держава не змогла обійтися без податків, оскільки для виконання своїх функцій по задоволенню колективних потреб їй потрібна певна сума грошових коштів, які можуть бути зібрані тільки за допомогою податків.

Податкові системи всіх країн представлені сукупністю податків, зборів, мита та інших платежів, що стягуються в установленому порядку з платників - юридичних і фізичних осіб. За допомогою податків держава впливає на ринкову економіку. В даний час вивчення процесу оподаткування в різних країнах вельми актуальна, так як правильний (оптимальний) вибір інструментів податкової системи є запорукою успішного вирішення проблем, що стоять перед країною.

Застосування податків є одним з економічних методів управління і забезпечення взаємозв'язку загальнодержавних інтересів з комерційними інтересами підприємців, підприємств незалежно від відомчої підпорядкованості, форм власності та організаційно правової форми підприємства.

Розвиваючи тему розвитку і зміни форм державного устрою, що супроводжується певними видозмінами та концептуальними

адаптаціями податкової системи вважаємо за доцільне розглянути
ТРАНСФОРМАЦІЙНУ МОДЕЛЬ 5.10.

Вислови багатьох вітчизняних науковців, практиків та політиків щодо обов'язкового оподаткування все частіше підставляються під сумнів у населення. Мовляв, без них держава не може існувати, начебто, податки - основне джерело доходів держави, чи, на гроші зібрані у вигляді податків, будуються дороги, школи і лікарні, на ці кошти оплачується армія. Такі заяви виглядають досить не переконливо для країни з величезними запасами корисних копалин та іншими ресурсами. Адже у світі існують десятки країн, в яких є і дороги, і школи з лікарнями, і армія, але податки там відсутні або у незначному вигляді.

Бенджамін Франклін у свій час сформулював знамениту на увесь світ фразу: «У цьому світі неминучі лише дві речі: смерть і податки». Мюррей Ротбард і зовсім називав податки узаконеним злодійством з боку держави. Але як би там не було, податки збираються по всьому світу, і поки існують державні інститути, від податків важко відмовитися.

Прибутковий податок є величезним джерелом доходів для урядів у всьому світі, а дебати про податки є ключовим питанням у президентських та парламентських виборчих перегонах. Однак є країни, де ви можете бути на сто відсотків впевнені, що податків на прибуток платити не потрібно.

Пропонуємо розглянути типологію податкової політики зарубіжних країн. Умовно виділяють три можливих типи податкової політики (*Рис. 1*).

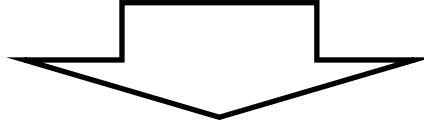
Для податкової політики країн, які мають довгострокову концепцію побудови національної економіки, характерні такі риси:

- 1) чітке визначення проблем, що стоять перед економікою країни;
- 2) ранжування цілей за ступенем їх важливості і концентрація зусиль на досягненні найважливіших із них;
- 3) проведення аналітичної роботи і вивчення зарубіжного досвіду податкових реформ, чітке уявлення про економічні результати, вигодах і втратах при здійсненні кожної з програм реформування;

Перший тип податкової системи

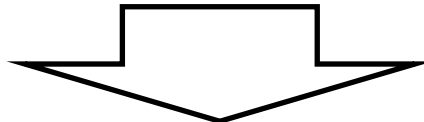
Високий рівень оподаткування, тобто політика, що характеризується максимальним збільшенням податкового тягаря.

При виборі цього шляху неминуче виникнення ситуації, коли підвищення рівня оподаткування не супроводжується приростом надходжень до бюджетів різних рівнів.

Другий тип податкової політики

Низький податковий тягар, коли держава максимально враховує не тільки власні фінансові інтереси, а й інтереси платника податків. Така політика сприяє якнайшвидшому розвитку економіки, особливо її реального сектора, оскільки забезпечує найбільш сприятливий податковий і інвестиційний клімат (рівень оподаткування нижче, ніж в інших країнах, йде широкий приплив іноземних інвестицій, у тому числі експортно-орієнтованих, і відповідно зростає рівень конкурентно-спроможності національної економіки). Податковий тягар на суб'єкти підприємництва істотно пом'якшено, але державні соціальні програми значно урізані, так як бюджетні доходи скорочуються (**ТРАНСФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ 5.10**)

Третій тип податкової політики

Податкова політика з досить істотним рівнем оподаткування як для корпорацій, так і для фізичних осіб, який компенсується для громадян країни високим рівнем соціального захисту, існуванням безлічі державних соціальних гарантій і програм.

Рисунок 1 – Типи податкової політики

- 4) оцінка ефективності реалізації подібних програм у минулому;
- 5) аналіз наявних у розпорядженні інструментів;
- 6) аналіз вихідних умов;

7) коригування політики з урахуванням національної специфіки та часу.

Особливості побудови податкової політики у провідних країнах з розвинутою економікою

В теорії та практиці податкового регулювання розвинутих країн Заходу податкова політика в післявоєнні роки будувалася відповідно до кейнсіанської концепції функціональних фінансів, згідно з цією концепцією величина витрат і норма оподаткування підпорядковані потребам регулювання сукупного суспільного попиту, який повинен утримуватися на рівні, що забезпечує повне використання трудових ресурсів і капіталу при збереженні стабільності цін (при цьому бюджетна рівновага приноситься в жертву рівновазі економічній). Починаючи ж з 80-х років, у зв'язку зі зниженням частки державного сектора в економіці розвинутих країн і зменшенням економічної ролі держави (скороченням її прямого втручання в економіку в основному через зниження державних витрат) податкова політика поряд з виконанням регулюючих функцій стала засобом забезпечення бездефіцитності бюджету.

В умовах розвинутої економіки ця мета досягається за допомогою не посилення податкового тягара, який лягає на виробників і фізичних осіб, а розширенню податкової бази і скорочення державних витрат на тлі широкомасштабного і цілеспрямованого зниження податків.

Виділилися такі основні риси податкових систем розвинутих країн:

1) прямі податки переважають в Німеччині, Канаді, США, Японії, непрямі податки - у Франції та Італії;

2) у Німеччині, Японії та США зміни в податковій структурі обумовленні тим, що виходячи з прогресивного оподаткування економічне зростання і інфляція чинять сильніший вплив на доходи від прямих податків.

Податкові проблеми, що існують в розвинутих країнах:

а) всі податкові системи складні для розуміння платників податків і складні для ефективного управління з боку податкових органів. Це породжує способи ухилення від податків **(ТРАНСФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ 5.10 легка, зрозуміла, при цьому не генерує бажання ухилитися від сплати податків);**

б) приватне прибуткове оподаткування, як правило, характеризується не справедливою розподілення податкового тягаря **(ТРАНСФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ 5.10 пропонує справедливий розподіл, при якому всі будуть у рівних рамках);**

в) великі відмінності в ставках особистого прибуткового оподаткування та оподаткування компаній стимулюють компанії приймати рішення про інкорпорацію за податковими причинами, дискримінація дивідендів веде до того, що нові інвестиції краще фінансувати за рахунок позикових коштів **(ТРАНСФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ 5.10 побудована на 2 простих і зрозумілих податках без дискримінації);**

г) податкові системи тяжіють до прямих податків **(ТРАНСФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ 5.10 тяжіє тільки до 2 податків).**

Удосконалення податкових систем в розвинених країнах визначається необхідністю державного втручання в процес формування виробничих відносин.

ЗАРУБІЖНІ ПОДАТКОВІ СИСТЕМИ

Отже, пропонуємо розглянути особливості податкових навантажень у даних країнах.

Першою країною слід розглянути **Об'єднані Арабські Емірати**. ОАЕ - країна з одним з найвищих показників ВВП на душу населення (\$ 48,2 тис.). При цьому не має ні прибуткового податку, ні податку на приріст капіталу. Замість збору прибуткового податку країна, що є третім найбільшим експортером нафти у світі, залежить від податкових надходжень нафтових

корпорацій, податок на які досягає 55%. При цьому нафтові доходи в бюджет країни досягають 80%. Іноземні банки сплачують 20%. Жителі ОАЕ сплачують за соціальне страхування всього 5% з доходу. Роботодавці платять 12,5% на соціальне страхування та пенсії. Податки на алкоголь - 50%. А якщо громадянин купив спеціальну ліцензію на розпивання спиртного у себе вдома, тоді треба платити ще 30% зверху.

Наступною країною розглянемо **Катар**. Володіючи величезними запасами газу, Катар став найбагатшою країною за показником ВВП в \$88 000. Спираючись на свої запаси сировини, які є третіми за величиною в світі, влада Катару вклала дуже великі кошти в інфраструктуру зі зрідження газу і його експорту. У країні відсутній прибутковий податок на дивіденди, роялті, приріст капіталу і на приватну власність. Проте громадяни Катару зобов'язані платити 5% податок на соціальні потреби, роботодавці платять 10%. Імпортні товари обкладаються податком в 5%.

Як і деякі інші країни Близького Сходу, **Оман** отримує основний дохід від продажу нафти. Щомісячна сума, яку отримують громадяни Оману від нафтових доходів, перевищує \$8 млрд. Це дозволяє країні жити без прибуткового податку та податку на приріст капіталу. Громадяни зобов'язані лише сплачувати 6,5% від своєї зарплати на систему соціального страхування. Також стягується 3%-й збір при продажу або купівлі майна. Незважаючи на нафтовий добробут, Оман нещодавно зіткнувся з протестами, на яких вимагали створення робочих місць і підвищення зарплат. Ряд страйків на нафтопереробних заводах призвів до арешту деяких активістів і став найбільшою подією після антиурядових виступів під час Арабської весни. Серед громадян також зросло невдоволення через надання 800 тис. робочих місць іноземцям, в той час як рівень безробіття в країні досягає 24%.

Кувейт - шостий найбільший експортер нафти. Бюджет країни на 95% наповнюється за рахунок нафтової ренти. У країні немає прибуткового податку, але громадяни платять 7,5% від зарплати на майбутню пенсію і соціальний захист. Роботодавці сплачують 11%. Після численних протестів

уряд прийняв рішення підняти зарплату на 25%. Таке рішення не сподобалося МВФ, який попередив країну, що не виправдане підвищення зарплат може привести до проблем в економіці. Адже тільки 7% кувейтців працює в приватному секторі.

Кайманові острови широко відомі як місце для офшорних коштів. Тут немає системи соціального захисту, а значить, і податки за це не збираються. Проте бізнесмени зобов'язані оплачувати робочим внески в їх майбутню пенсію. І незважаючи на відсутність ПДВ та інших зборів, існують непрямі податки та збори, наприклад з імпорту. З ввезених товарів держава збирає 25%. Високий рівень життя на Кайманових островах також означає високі ціни на нерухомість. Середня вартість квартири - \$ 550 тис., а будинку - \$ 736 тис.

Не маючи прибуткового податку, **Бахрейн** отримує доходи з нафтових шельфів Абу-Сафа, які забезпечують країні до 70% доходів бюджету. На соціальний захист громадяни витрачають 7% податків. Бізнесмени віддають в казну 12%. Серед інших непрямих податків є 3%-й платіж за транзакції з нерухомістю. Експатріанти платять 10% за оренду житла. Незважаючи на благополуччя, дефіцит бюджету Бахрейну в 2011р. склав \$ 83 млн. Для фінансування дефіциту уряд вийшов на борговий ринок, випустивши на продаж боргові цінні папери. У лютому 2011р. у країні настала політична криза, пов'язана з протестами мусульман-шиїтів проти сунітів, які домінують в уряді країни.

Бермудські острови вважаються одним з найбагатших місць світу, в країні зафіксований також найбільш високий рівень вартості проживання. Хоча в країні не існує податку на прибуток, працівники можуть попросити роботодавців внести вклад в розмірі 5,75% з 16% податку на заробітну плату, який роботодавець повинен виплатити уряду за перші \$ 750,000 доходу працівника. Робочі також платять \$ 30 в тиждень на соціальне забезпечення, яке має надаватися роботодавцем. Інші податки включають податок на майно в розмірі до 19% в залежності від річної вартості оренди землі, яка

визначається урядом. Також є мито від 5% до 20% залежно від вартості майна. Мита стягуються з імпортованих товарів і є основним джерелом доходів для уряду. З туристів стягується 25% з товарів, які вони ввозять в країну. Враховуючи відносно низькі податки, країна є центром тяжіння для міжнародних підприємств: більше 20% населення країни складають іноземці. Проте 10-річний дозвіл на роботу буде коштувати для іноземних громадян \$ 20 тис.

Серед найбагатших країн Карибського басейну **Багамські острови** належать до таких, що принципово залежать від туризму і офшорних грошових вкладів. Близько 70% державних доходів надходить від мит на імпортні товари. Незважаючи на відсутність прибуткового податку, працівники повинні внести свій вклад розміром в 3,9% від заробітної плати до максимальної суми в \$ 26 тис. На рік на оплату системи національного страхування. Роботодавці також повинні внести свій вклад сумою в 5,9% від заробітної плати працівника, в той час як з самозайнятих осіб стягується 8,8%. У країні також існує податок на майно в розмірі 1%. Незважаючи на своє процвітання завдяки фінансам з усього світу, Багами мають досить високий рівень безробіття в 15%, а політичні партії ворогують між собою, борючись за вплив над нафтовими родовищами.

СУЧАСНИЙ СТАН ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Сьогоднішній етап економічного розвитку України супроводжується значними трансформаціями, особливе місце в яких займає трансформація податкової системи. Податкове законодавство України є динамічним, складним і залишається некодифікованим, що обумовлює неповноту інформації щодо сплати податків; податкова система характеризується надзвичайним розростанням неформальних зв'язків, корупцією, фіскальністю, що призводить до поляризації інтересів держави і платника податків та підвищення трансакційних витрат оподаткування. Як наслідок,

податкове середовище українських підприємств характеризується невизначеністю, а податкове навантаження є надмірним, що призводить до збитковості або тінізації діяльності підприємств.

Важливим напрямом подолання проблеми надмірності податкового навантаження та адаптації до невизначеності податкового середовища є формування комплексу заходів щодо управління податковим навантаженням на рівні окремих підприємств із метою прийняття ефективних управлінських рішень в області оподаткування. При цьому важливою умовою гармонізації відносин між платниками податків та державою є використання механізмів та критеріїв управління за рахунок використання економіко-математичних методів та моделей, заснованих на адаптивних принципах.

В Україні адміністрування податків і зборів, митних та інших платежів, перелік яких згруповано у таблиці 1.3, здійснює Державна фіскальна служба. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2014р. №236 «Про Державну фіскальну службу України» визначено, що державна фіскальна служба України (ДФС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

Таблиця 1.1 – Перелік податків і зборів, митних та інших платежів

Податки, збори, платежі	Загальнодержавні податки	Податок на прибуток підприємств
		Податок на доходи фізичних осіб
		Податок на додану вартість
		Акцизний податок
		Екологічний податок
		Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами,
		транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України

Податки, збори, платежі		Плата за користування надрами
		Плата за землю
		Плата за землю (фізичні особи)
		Фіксований сільськогосподарський податок
		Державне мито
	Загальнодержавні збори	Збір за першу реєстрацію транспортного засобу
		Збір за користування радіочастотним ресурсом України
		Збір за спеціальне використання води
		Збір за спеціальне використання лісових ресурсів
		Збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства
		Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками
		Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності
	Митні платежі	Плата за використання інших природних ресурсів
		Мито
		Акцизний збір
		ПДВ
		Інші види надходжень
	Місцеві податки	Оподаткування громадян
		Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
		Єдиний податок для юридичних осіб
	Місцеві збори	Єдиний податок для суб'єктів підприємницької діяльності-фізичних осіб
		Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності
		Збір за місця для паркування транспортних засобів
Туристичний збір		

Дослідження Світового банку і аудиторської компанії «PriceWaterHouseCoopers» доводять, що податкова система України на період 2007-2012рр. була однією з найгірших у світі. Про це свідчать дані таблиць 1.2.

Таблиця 1.2 – Податкова система України за період 2007- 2012рр. на міжнародній арені

Рік	Рейтинг України серед інших країн світу за ознакою легкості сплати податків	Кількість податкових платежів в Україні за рік	Час для сплати податкових платежів в Україні, годин на рік
2007	174-те місце — друге найгірше місце у світі.	98 платежів — третя найгірша позиція у світі.	2 185 годин — друга найгірша позиція у світі.
	Найгірший рейтинг у Білорусі — 175-те місце.	На другий і першій найгірших позиціях знаходяться Білорусія (125 платежів) і Узбекистан (130 платежів) відповідно.	Найгірша позиція у Бразилії — 2 600 годин.
	Кращі (у порівнянні з Україною) рейтинги у Мавританії, Колумбії,	Кращі (у порівнянні з Україною) позиції у Республіки Конго (94 платежі), Румунії (89	Кращі (у порівнянні з Україною) позиції у Камеруну (1 300 годин), Білорусі (1 188 годин), Нігерії (1

	Центральноафриканської Республіки, Республіки Конго, Алжиру, Китаю, Венесуели, Болівії.	платежів), Киргизької Республіки (89), Домініканської Республіки (87), Чорногорії (75), Боснії та Герцеговини (73), Ямайки (72).	120), Вірменії (1 120), Тайваню (1 104), Болівії (1 080), В'єтнаму (1 050), Азербайджану (1 000).
2008	177-ме місце — друге найгірше місце у світі.	99 платежів — третя найгірша позиція у світі.	2 085 годин — друга найгірша позиція у світі.
	Найгірший рейтинг у Білорусі — 178-ме місце.	На другій і першій найгірших позиціях знаходяться Білорусія (118 платежів) і Узбекистан (124 платежі) відповідно.	Найгірша позиція у Бразилії — 2 600 годин.
	Кращі рейтинги у Республіки Конго, Центральноафриканської Республіки, Венесуели, Гамбії, Болівії, Мавританії, Ямайки, Панами.	Кращі позиції у Румунії (96 платежів) Республіки Конго (89 платежі), Чорногорії (88), Киргизької Республіки (75), Домініканської Республіки (74), Ямайки (72), Венесуели (70).	Кращі позиції у Камеруну (1 400 годин), Білорусі (1 188 годин), Нігерії (1 120), Вірменії (1 120), Болівії (1 080), В'єтнаму (1 050), Азербайджану (952), Чеської Республіки (930).
2009	180-те місце — друге найгірше місце у світі.	99 платежів — четверта найгірша позиція у світі.	848 годин — десята найгірша позиція у світі.
	Найгірший рейтинг у Білорусі — 181-ше місце.	Гірші позиції в Узбекистану (106 платежів), Білорусі (112 платежів), Румунії (113 платежів)	Гірші позиції у Венесуели (864 години), Чеської Республіки (930 годин), Нігерії (938 годин), Вірменії (958), В'єтнаму (1050), Болівії (1080), Білорусі (1188), Камеруну (1400), Бразилія (2600).
	Кращі рейтинги у Республіки Конго, Центральноафриканської Республіки, Венесуели, Болівії, Гамбії, Мавританії, Ямайки, Панами.	Кращі позиції у Чорногорії (89 платежів), Киргизької Республіки (75 платежів), Ямайки (72 платежі), Венесуели (70), Сербії (66), Кот д'Івуару (66).	Кращі позиції у Мавританії (696 годин), Сенегалу (666 годин), острову Тімор (640), Болгарії (616), Республіки Конго (606), Екватору (600).
2010	181-ше місце — третє найгірше місце у світі.	147 платежів — найгірше місце у світі.	736 годин — дев'ята найгірша позиція у світі.
	Гірші рейтинги у Венесуели (182-ге місце) і Білорусі (183-ге місце).	Гірших від України у світі немає.	Гірші позиції у Венесуели (864 години), Білорусі (900), Нігерії (938), Вірменії (958), В'єтнаму (1050), Болівії (1080), Камеруну (1400), Бразилії (2600).
	Кращі рейтинги у Республіки Конго, Центральноафриканської Республіки, Узбекистану, Болівії, Гамбії, Мавританії, Ямайки.	Кращі позиції у Румунії (113 платежів), Білорусі (107), Узбекистані (106), Чорногорії (89), Киргизької Республіки (75), Ямайки (72), Венесуели (71), Сербії (66), Кот д'Івуару (66).	Кращі позиції у Мавританії (696 годин), Сенегалу (666 годин), Болгарії (616), Чеської Республіки (613), Республіки Конго (606), Екватору (600), Пакистану (560), Центрально-африканської Республіки (504)
2011	181-ше місце — третє найгірше місце у світі.	135 платежів — найгірше місце у світі	657 годин — десята найгірша позиція у світі.
	Гірші рейтинги у Центральноафриканської Республіки (182-ге місце) і Білорусі (183-ге місце).	Гірших від України у світі немає.	Гірші позиції у Сенегалу (666 годин), Мавританії (696 годин), Чаду (732), Білорусі (798), Венесуели (864), Нігерії (938), В'єтнаму (941), Болівії (1080), Бразилії (2600).
	Кращі рейтинги у Республіки Конго, Республіки Чад, Венесуели, Болівії, Гамбії, Панами, Ямайки.	Кращі позиції у Румунії (113 платежів), Білорусі (82 платежі), Чорногорії (77), Ямайки (72), Венесуели (70), Сербії (66), Нікарагуа (64), Кот	Кращі позиції у Камеруну і Екватору (по 654 години), Болгарії (616 годин), Республіки Конго (606), Вірменії (581), Пакистану (560), Чеської Республіки (557),

		д'Туару (64), Шрі-Ланки (62).	Центральноафриканської Респ. (504), Екваторіальної Гвінеї (492).
2012	181-ше місце — третє найгірше місце у світі.	135 платежів — найгірше місце у світі	657 годин — дев'ять найгірша позиція у світі.
	Гірші рейтинги у Республіки Конго (182-ге місце) і Венесуели (183-ге місце).	Гірших від України у світі немає.	Гірші позиції у Сенегалу (666 годин), Мавританії (696 годин), Чаду (732), Венесуели (864), Нігерії (938), В'єтнаму (941), Болівії (1080), Бразилії (2600).
	Кращі рейтинги у Чаду, Болівії, Гамбії, Центральноафриканської Республіки, Гвінеї, Мавританії, Сенегалу, Шрі Ланки, Ямайки, Камеруну.	Кращі позиції у Румунії (113 платежів), Ямайки (72 платежі), Шрі Ланки (71), Венесуели (70), Таджикистану (69), Сербії (66), Кот д'Івуару (62), Республіки Конго (61), Сенегалу (59).	Кращі позиції у Камеруну, Екватору і Білорусі (по 654 години), Республіки Конго (606 годин), Пакистану (560 годин), Республіки Чехія (557), Центральноафриканської Респ. (504), Вірменії і Болгарії (500), Екваторіальної Гвінеї (492).

Підсумовуючи аналіз таблиці 1.2, можемо сказати, що податкова система України була однією з найгірших у світі. Кількість податкових платежів піднявся до максимального ступеня у світі.

Показник податкового навантаження на макрорівні відображає ефективність податкової політики, тобто кількісно вимірює сукупний вплив податкових платежів на джерела їх сплати. Динаміку показників податкового навантаження наведено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 - Динаміка показників податкового навантаження в Україні

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Податкові надходження до зведеного бюджету, млрд грн	161,2	227,1	208,0	234,4	334,7	374,1
Валовий внутрішній продукт, млрд грн	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,0	1409,0
Рівень податкового навантаження, %	22,4	24,0	22,8	21,7	25,7	26,6
Власні доходи пенсійного фонду, млрд грн.	76,0	102,0	103,1	119,3	139,0	163,6
Рівень податкового навантаження на працю, %	10,5	10,8	11,3	11,0	10,7	11,6
Рівень загального податкового навантаження, %	32,9	34,7	34,1	32,7	36,4	38,2

За даними таблиці 1.3 бачимо, що рівень податкового навантаження в Україні за 2007–2012 роки постійно змінювався: протягом 2009–2010 років

відбулось зменшення податкового навантаження, але починаючи з 2011 року рівень податкового навантаження зріс і досяг в 2012 році найвищого рівня – 26,6 %, незважаючи на введення нового Податкового Кодексу України і зменшення кількості податків. Сьогодні в Україні немає резервів зниження сукупного рівня податкового навантаження, проте доцільним є пошук резервів його перерозподілу як щодо суб'єктів, так і об'єктів оподаткування. Податкове навантаження має бути оптимальним, яке б давало можливість не лише розвивати економічні процеси в економіці, але й давати можливість вкладати вивільнені кошти у розширення виробництва та стимулювання інвестиційних процесів в Україні.

Якщо описувати ситуацію спрощено - сучасна податкова система в Україні фактично не працює. Вітчизняні економісти визнають: податків по суті ніхто не сплачує, адже існує величезна корупційна складова державних органів. Нормальною є практика, коли наприкінці року податкові інспектори здійснюють «набіги» на приватні компанії з метою зібрати хоча б якісь податки, мінімальний відсоток впольованого йшов до державної казни, решта – у кишеню чиновникам чи їхньому начальству.

**ОТЖЕ, РОЗГЛЯНЕМО ПОДАТКОВУ РЕФОРМУ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ 5.10, ЯКА МОЖЕ ВИЯВИТИСЬ
ОДНИМ ІЗ ГОЛОВНИХ ЧИННИКІВ СТРИМКОГО ЕКОНОМІЧНОГО
ЗРОСТАННЯ, ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ І
ПОТЕНЦІАЛУ ТАКОГО ПІДНЕСЕННЯ НА МАЙБУТНЄ.**

На основі виробничо-інституційних функцій побудовані криві Лаффера залежності сукупного випуску та фіскальних надходжень від агрегованої ставки податкового навантаження на економіку. [1, 2].

На основі аналізу фіскальних та технологічних індикаторів виявлено недоцільність подальшого збільшення фіскального тиску та необхідність

використання інших засобів стимулювання економічного зростання, таких як трансформаційна модель 5.10.

Проблема оптимального оподаткування в економіці України є багатоаспектною. Так, за даними шостого щорічного дослідження «Paying Taxes 2013. The Global Picture» (Doing Business, Pricewaterhouse Coopers) в Україні посідає 165 місце зі 183 країн по легкості ведення бізнесу, що зумовлено надмірним адміністративним навантаженням на сплату податків [4]. Щороку середньостатистичне українське підприємство сплачує 28 податкових платежів, при цьому затрачаючи 491 годин та сплачуючи 55,4% своїх прибутків. Свідченням необ'єктивного податкового навантаження є масштаби тінізації економіки, порушення принципів рівності в оподаткуванні, зниження ефективності фіскальної функції податків, проблеми із надходженнями до бюджету. Тому, проблема напрацювання інструментарію, що дозволяв би із достатньою достовірністю оцінювати результативність фіскальної політики держави, є особливо актуальною.

Ідею існування деякого оптимального рівня податкового навантаження обґрунтував американський економіст А. Лаффер, який у 1974 р. запропонував гіпотетичну криву залежності фіскальних надходжень до бюджету країни від величини податкової ставки. В інтервалі від 0 до 1 передбачається наявність такої податкової ставки q^{**} (яка називається точкою Лаффера 2-го роду), за якої податкові надходження досягнуть максимального значення. Точкою Лаффера 1-го роду q^* називають значення податкової ставки, за якої досягається максимум сукупної пропозиції. Продовженням моделювання та адаптації моделей займалися Гірна О. та Сеїдшцький Т.

Зростання середньої податкової ставки до значення q^* супроводжується позитивними ефектами покращення інституційного середовища та зростання економічної активності. Значення ставки від q^* до q^{**} в залежності від конкретної економічної ситуації може супроводжуватися як позитивними, так і негативними ефектами. Податкове

навантаження вище q^{**} характеризується негативними ефектами виробничої рецесії.

Вихідна ідея дозволила припускати параболічну форму кривої Лаффера. Пізніше дослідники пропонували різні функціональні залежності для моделювання зв'язку податкового навантаження та основних макроекономічних факторів на основі поліноміальних, експоненційних та логарифмічних функцій. Одні з найкращих апроксимаційних властивостей виявились при моделюванні ефекту Лаффера так званими виробничо-інституційними функціями. Запропоновані в середині 90-х років російськими вченими залежності стали узагальненням класичних виробничих кривих Кобба-Дугласа із доповненням макрофактора, що характеризує інституційне середовище - податкового навантаження q (таким може бути частка у ВВП податкових надходжень). Справді, залежність між з ВВП та макрофакторами (працею та капіталом) великою мірою залежить від інституційного клімату. А податки суттєво впливають на рівень ділової, а отже і виробничої активності, що в свою чергу впливає на розмір сукупного продукту.

Модель виробничо-інституційної функції передбачає розгляд окремо виробничої кривої (залежність між виробництвом і податковим навантаженням) (1) і фіскальної (залежність між сумою податкових надходжень та податковим навантаженням) (2) на основі ретроспективних часових рядів:

$$Y = \gamma D(t) K^{(a+bq)q} L^{(n+mq)q};$$
$$Q = \gamma q D(t) K^{(a+bq)q} L^{(n+mq)q},$$

де q – податкове навантаження;

Y – обсяг ВВП;

Q – обсяг податкових надходжень;

D – трендовий оператор, що залежить від часу.

Еластичність праці і капіталу моделі визначається квадратичною функцією від ставки податкового навантаження. Значення змінних беруться за відповідні роки.

Оцінюються точки перегину виробничої та фіскальної кривих - так звані точки Лаффера 1-го та 2-го роду [1,2].

**МЕТОЮ РОБОТИ Є ВИЯВЛЕННЯ ВПЛИВУ ПОДАТКОВОГО
НАВАНТАЖЕННЯ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В
УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ 5.10 ЗА ДОПОМОГОЮ
ВИРОБНИЧО-ІНСТИТУЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ.**

ДЛЯ ЦЬОГО ПОСТАВЛЕНО ТАКІ ЗАВДАННЯ:

- визначити макрофактори, які характеризують вплив фіскальної політики на виробничу результативність держави, та опрацювати статистичну інформацію з метою формування вихідних даних моделі.

- побудувати виробничу та фіскальну криві, які моделюють залежність внутрішнього валового продукту та сумарного обсягу фіскальних надходжень від податкового навантаження на економіку.

- розрахувати точки Лаффера 1-го і 2-го роду та проаналізувати на їх основі ефективність податкового навантаження на економіку.

Предметом дослідження є сукупність методологічних і методичних підходів до оцінки впливу податків на динаміку виробництва та фіскальних надходжень до бюджету держави. В роботі застосовувалися загальнотеоретичні методи аналізу, синтезу, порівняння та методи регресійно-кореляційного аналізу.

Теоретичною та методичною основою дослідження послуговували роботи вітчизняних та зарубіжних вчених в галузі оптимізації податкового

навантаження Меркулової Т.В., Лондара С.Л., Букача Б.А., Балацького Є.В., Ананіашвілі Ю.Ш., Папави В.Г. та інших.

РЕЗУЛЬТАТИ

Для формування вихідних даних використовувалися статистичні дані Державного комітету статистики України, Державної фіскальної служби України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень.

Для побудови кривої Лаффера необхідне виконання ряду умов. Результати моделювання залежать від часового періоду. Зокрема, точка Лаффера другого роду для довготермінового періоду менша, ніж для короткотермінового [3, с.45-46]. Під довготерміновим розуміють період, за який платники податків зможуть прилаштуватися до зміни податкового навантаження. Часовий інтервал обирався виходячи з наявної інформації та оптимальної довжини модельованого часового ряду для забезпечення достатньої точності розрахунків (не більше 17 згідно із [1, с.94]) і його довжина становить 16 років.

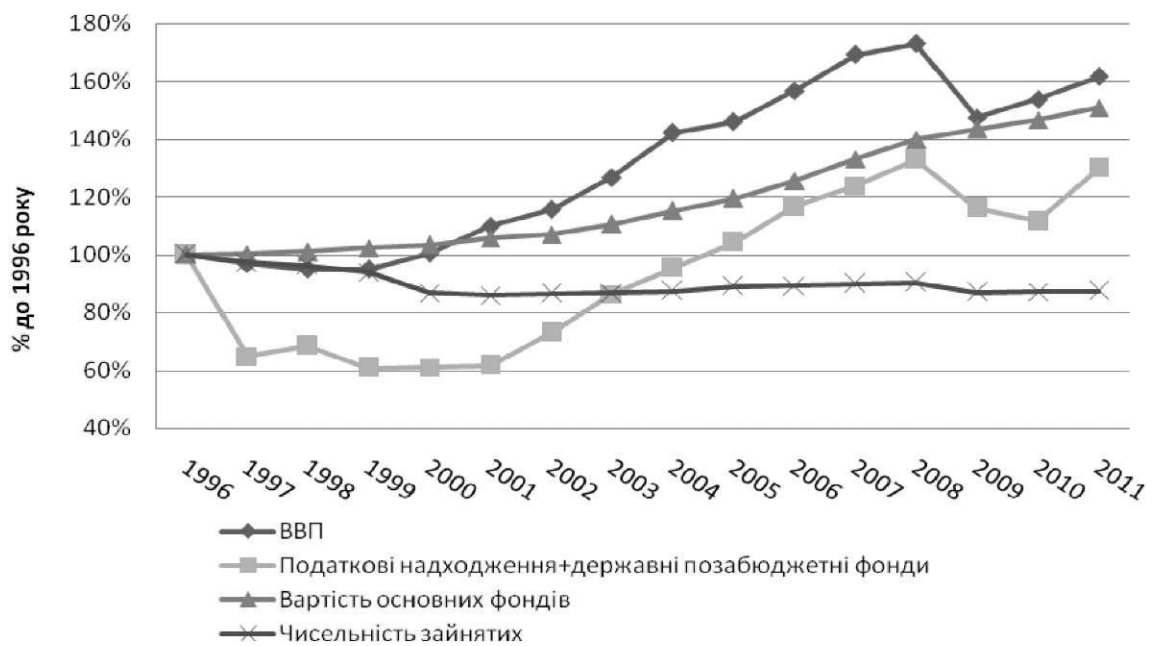
Через агрегований характер кривої Лаффера припускається пропорційність усіх видів податків (складні регресивна та прогресивна податкова система погано описуються цією кривою) [3, с.42].

Попри ряд досліджень щодо окремих податків макроекономічний сенс кривої Лаффера вимагає врахування усіх можливих фіскальних відрахувань із ВВП. Тому в моделі розглядаємо середню ставку, яку визначаємо як частку податкового навантаження на економіку у ВВП. Під податковим навантаженням на економіку розуміємо сумарні податкові надходження в Зведений бюджет та відрахування до державних цільових позабюджетних фондів. Показник податкового навантаження не повністю описує реальну ситуацію, тому, що враховує фактично зібрані надходження, а не потенційно існуючі, а також у ВВП не обліковано частку тіньової економіки.

В ході роботи використовувалися вартісні показники: ВВП (Y), державне навантаження (Q); основний капітал кількісні: зайняте населення у віці 15-70 р. (L); відносні: частку державного навантаження у ВВП (q). За відсутності даних про обсяги основного капіталу за 2011 рік нами розраховано прогнозоване значення шляхом множення обсягу основного капіталу 2010 року на середній темп зростання за попередні 15 років.

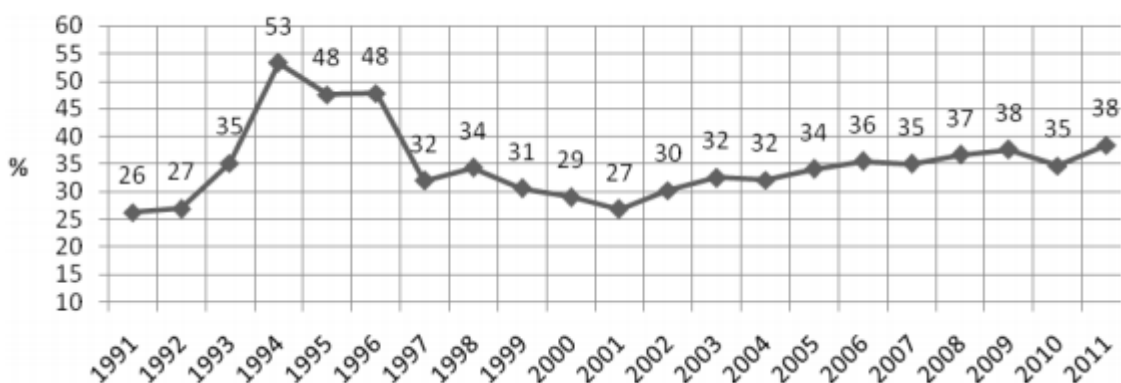
Розгляд макрофакторів (K, L) зумовлений визначенням такого виду виробничо-інституційної функції як одного із двох базових способів врахування макроресурсів [2].

У вихідних даних помітна диспропорція. Так, поступове зростання розмірів основного капіталу (особливо у 2005-2010 роках) не викликало відчутного зростання ВВП за практично незмінної кількості зайнятого населення (рис.1).

Динаміка зміни податкових надходжень прив'язана до зміни ВВП, причому демонструє інертність із лагом, принаймні, в один рік. Так, зростання ВВП у 2000-2002 роках спричинило помітне зростання податкових надходжень із 2002 року, а різке падіння ВВП у 2009 році в міру розгортання економічної кризи призвело до падіння обсягів податкових надходжень і у

наступному 2010 році, хоч ВВП на той час мав повернутися до зростаючої тенденції (рис. 1).

Рис. 2. Динаміка податкового навантаження на економіку України (сумарні податкові надходження в Зведений бюджет та відрахування до державних цільових позабюджетних фондів)

Значення податкового навантаження на економіку на відміну від екстремальних величин близьких до 50% у середині 90-х років різко падає у зв'язку із проведенням грошової реформи, а з початку 2000-х поступово зростає з 26,8% до 38,4% у 2011 році (Рис. 2).

Фіскальні надходження потрібно розглядати в реальному вимірюванні, оскільки достатньо високий рівень інфляції може збільшити податкові надходження навіть в умовах скорочення податкової бази [3, с. 43]. Тому нами побудовані криві Лаффера у реальних вартісних показниках. З метою усунення інфляційного розриву усі вартісні показники за допомогою дефлятора ВВП (Y , Q) та розрахованого індексу основних фондів (K) було виражено в постійних цінах 1996 р.

Параметри виробничо-інституційної функції (1) оцінюються методом найменших квадратів для рівняння лінійної регресії, яке отримують логарифмуванням вихідної функції:

$$\ln(Y) = \ln(\gamma) + \ln(D(t)) + aq \ln(K) + bq^2 \ln(K) + nq \ln(L) + mq^2 \ln(L). \quad (3)$$

У класичних виробничих функціях трендовий оператор моделі покликаний враховувати вплив науково-технологічного розвитку. Подібним чином як у роботах Балацького Є.В., Гусєва О.Б. та інших нами вибрано такий функціональний вид трендового оператора:

$$D(t) = \exp(\beta(t/100)^\alpha). \quad (4)$$

На відміну від згаданих робіт, практичні розрахунки показали, що кращі якості моделі отримуються при зростанні параметра I за ранжованими за зростанням податкового навантаження q факт даними. Такий варіант моделі повніше враховує мінливість інституційного середовища при зростанні фіскального навантаження. Параметр α підбирався з огляду на кращі апроксимаційні властивості та статистичну значимість параметрів моделі.

В результаті проведених обчислень отримано таку регресійну модель економіки України:

$$\begin{aligned} \ln(Y) = & 8,26 - 106,13[(t/100)^3] + 13,57[q \ln(K)] - 25,11[q^2 \ln(K)] - \\ & (7,23) \quad (-1,74) \quad (3,01) \quad (-1,91) \\ & - 16,98[q \ln(L)] + 32,40[q^2 \ln(L)] \\ & (-2,92) \quad (1,85) \end{aligned} \quad (5)$$

Коефіцієнти детермінації становлять $R^2 = 0,92$, $R^2_{adj} = 0,88$.

В дужках під рівнянням регресії вказані t-статистики параметрів.

Статистика Дарбіна-Уотсона становить $DW = 2,55$, коефіцієнт автокореляції залишків $-r_1 = -0,28$.

Основні статистичні тести вказують на значимість побудованої моделі на 10 % рівні.

На Рис. 3 та Рис. 4 зображено емпіричні та модельні графіки виробничої та фіскальної функцій української економіки 1996-2011 років.

При зростанні рівня податкового навантаження криві характеризуються трьома параболічноподібними хвилями коливань із зростаючими довжиною та амплітудою (Рис. 3). Таким чином, в українській економіці виявляється ефект Лаффера, який ілюструє правомірність твердження про те, що крива Лаффера не є стійкою конструкцією, а змінюється у залежності від конкретної економічної ситуації. Тому можна припускати існування сім'ї кривих Лаффера [3].

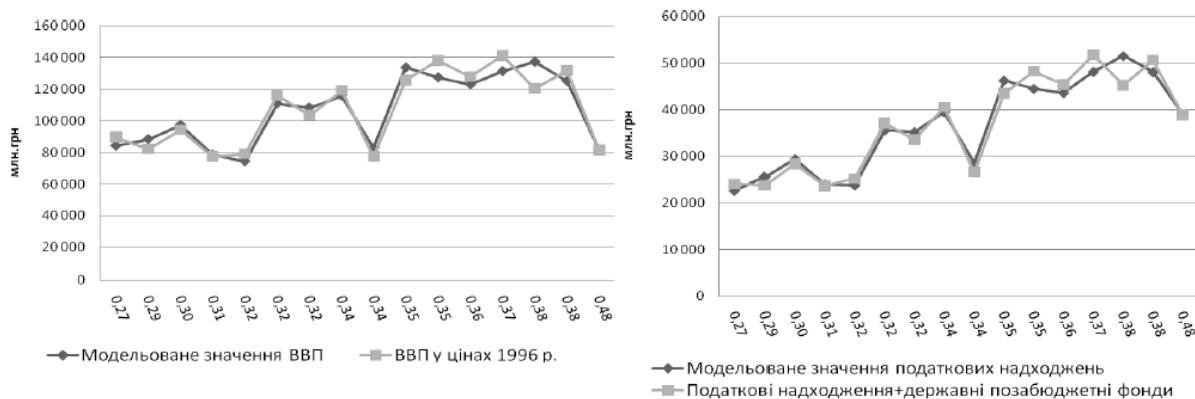

Рис 3 – Емпіричний та модельований графіки виборничої функції за зростанням державного навантаження

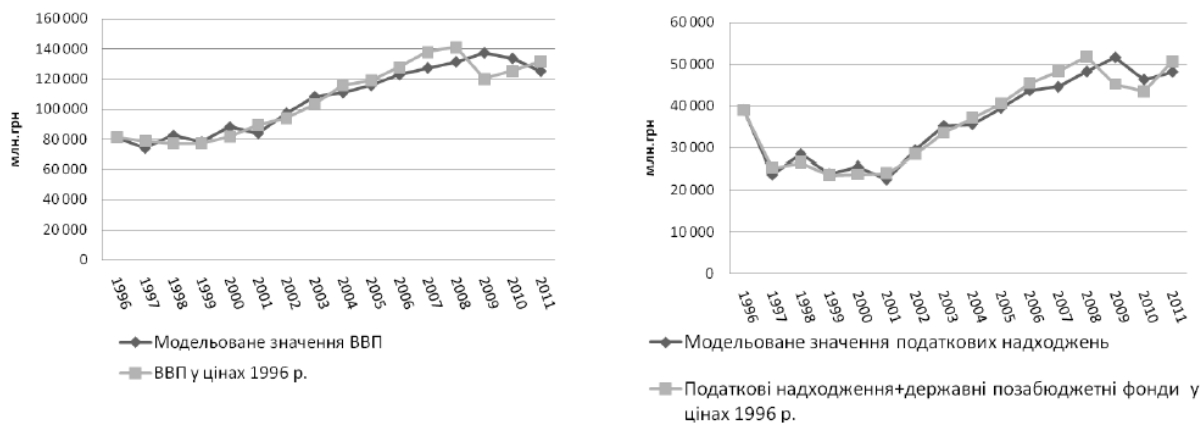

Рис. 4 Емпіричний та модельований графіки фіскальної функції в часовій динаміці

Важливою частиною моделювання на базі виробничо-інституційних функцій є визначення взаємного розташування точок Лаффера 1-го і 2-го роду та фактичного державного навантаження.

Точки Лаффера 1-го і 2-го роду є точками максимуму, відповідно, виробничої та фіскальної кривої та визначаються за формулами:

$$q^* = -\frac{1}{2} \cdot \frac{a \ln L + m \ln K}{b \ln L + n \ln K}; \quad (6)$$

$$q^{**} = \frac{1}{4} \cdot \frac{\pm \sqrt{(a \ln L + m \ln K)^2 - 8(b \ln L + n \ln K) - a \ln L - m \ln K}}{b \ln L + n \ln K}. \quad (7)$$

Причому із двох стаціонарних точок фіскальної кривої вибирається та, що є точкою максимуму.

Економічно точка Лаффера 1-го роду визначає межу податкового навантаження, за якого економічна система не переходить у стан рецесії. Точка Лаффера 2-го роду вказує межу фіскального тягару, за яким збільшення податкових надходжень стає неможливим. Співставлення точок Лаффера 1-го і 2-го роду та фактичного податкового навантаження дозволяє оцінити ефективність кількісних параметрів фіскальної системи та визначити напрями її оптимізації.

Розраховані значення точок Лаффера 1-го роду спадають від 42,7% до 35,3%, а значення точок Лаффера 2-го роду спадають від 48,8% до 39,3% (Рис.5). Монотонне спадання цих індикаторів вказує на зменшення потенційних можливостей української економіки. В умовах кінця 90-х та початку 2000-х років посилення податкового тягаря було правомірним. З 2008 таке навантаження знаходиться між точками Лаффера 1-го і 2-го роду, наблизившись впритул до останньої у 2011 році, що характеризує вичерпування стимулюючих можливостей фіскального тиску. Нестабільність точок Лаффера вказує на дезорієнтацію виробників щодо критичних значень фіскального навантаження і постійну необхідність підлаштовуватись до змін у фіскальній політиці. Достатньо широке коло економістів вважають, що часті зміни податкової ставки, як в сторону збільшення, так і зменшення, викликають в економіці більше втрат і викривлень, аніж оподаткування за фіксованою ставкою.

Особливістю даного аналізу є звуження податкового коридору між точками Лаффера 1-го та 2-го роду від 6% до 4%, що показує зростання чутливості фіскальної системи до динаміки виробництва та зменшення можливостей регулюючих інструментів фіскальної політики.

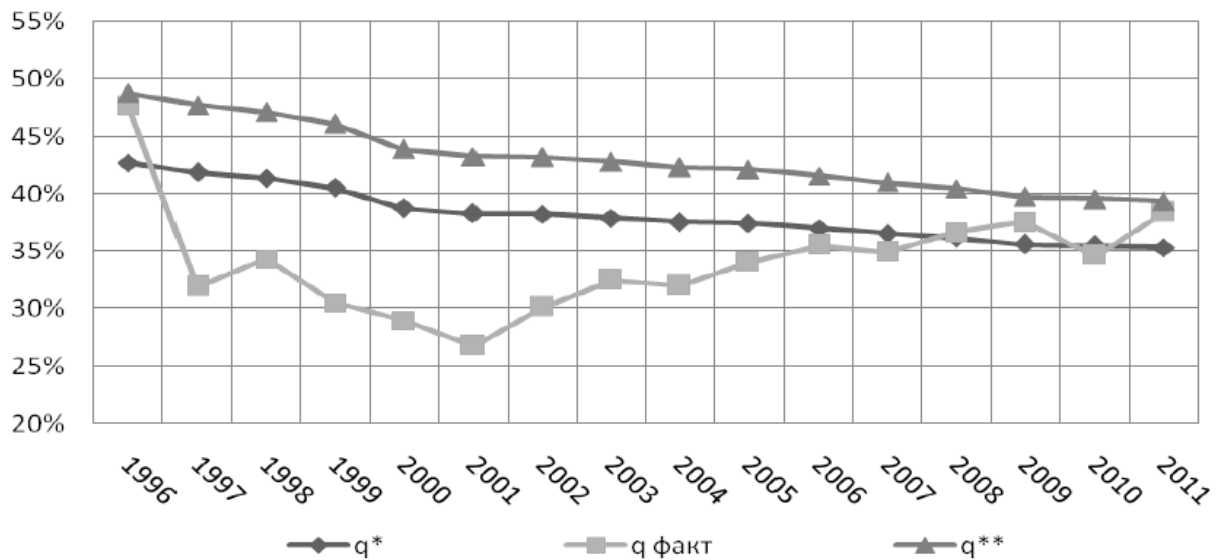

Рис. 5 Точки Лаффера 1-го та 2-го роду та фактичне державне навантаження на економіку

Хоча важливість точки Лаффера 1-го роду як макроекономічного індикатора є вище, ніж точки Лаффера 2-го роду [2], оскільки остання є орієнтиром розумного податкового навантаження, то її прогнозоване перевищення фактичним навантаженням вказує на високі ризики негативних ефектів від збільшення фіскального тиску на виробників.

В даній моделі пов'язуються фіскальний та технологічний впливи економічного зростання. Тому важливими макроекономічними індикаторами є еластичності обсягу випуску від макрофакторів капіталу та праці:

$$MPK = aq + bq^2 \text{ та } MPL = nq + mq^2$$

Характеризують відсоткову зміну обсягу випуску при зростанні відповідних факторів на 1%. Еластичність заміни капіталу працею визначається формулою:

$$E = -\frac{n + mq}{a + bq}$$

Таблиця 1- Фіскальні та технологічні індикатори економіки України

Рік	q*	q	q**	E	MPK	MPL
1996	42,7%	47,7%	48,8%	0,96	1,83	-2,22
1997	41,8%	31,9%	47,7%	1,19	1,82	-2,20
1998	41,4%	34,3%	47,1%	1,18	1,81	-2,17
1999	40,5%	30,5%	46,1%	1,20	1,80	-2,16
2000	38,8%	29,0%	43,9%	1,21	1,77	-2,12
2001	38,3%	26,8%	43,2%	1,21	1,77	-2,11
2002	38,2%	30,2%	43,2%	1,20	1,76	-2,10
2003	37,9%	32,5%	42,8%	1,19	1,71	-2,02
2004	37,6%	32,1%	42,3%	1,19	1,70	-2,01
2005	37,5%	34,1%	42,2%	1,18	1,69	-1,99
2006	37,0%	35,5%	41,6%	1,18	1,67	-1,98
2007	36,6%	35,0%	41,0%	1,18	1,65	-1,94
2008	36,2%	36,7%	40,5%	1,17	1,60	-1,87
2009	35,6%	37,6%	39,7%	1,16	1,55	-1,81
2010	35,5%	34,6%	39,6%	1,18	1,51	-1,74
2011	35,3%	38,4%	39,3%	1,16	0,76	-0,72

Джерело: розраховано за офіційними даними.

Наведені в табл. 1 значення еластичності капіталу показують спадну роль капіталу в економічному зростанні при збільшенні податкового тягарю, що на нашу думку пов'язане з тим, що екстенсивне зростання основних засобів не призвело до технологічного переобладнання виробництва новітніми науко місткими технологіями. Натомість зростає роль фактора праці, хоч економічно необґрунтовані від'ємні значення еластичності праці та додатне значення еластичності заміни капіталу працею вказують на неефективність використання людського капіталу в економіці України.

Характер впливу праці та капіталу на сукупний випуск визначається знаком похідних, які в свою чергу залежать від податкового навантаження. Тому аналізують так звані точки перемикання:

$$q_K = -\frac{a}{b} \text{ та } q_L = -\frac{n}{m}$$

які визначаються із стаціонарних:

$$\frac{\partial Y}{\partial K} = 0, \quad \frac{\partial Y}{\partial L} = 0$$

За знайденими параметрами моделі розраховані значення точок перемикання $q_K = 54,0\%$ та $q_L = 52,4\%$. Парабола $aq + bq^2$ опукла вниз, а отже за фіскального навантаження вище $q_K = 54,0\%$ гранична продуктивність капіталу стає від'ємною і провокує виробничу рецесію. Парабола $nq + mq$ опукла вгору, а отже за податкового навантаження більше $q_L = 52,4\%$ гранична продуктивність праці буде додатна і збільшення зайнятості населення призведе до зростання виробництва. Таким чином позитивні впливи на обсяги ВВП від зростання макрофакторів будуть спостерігатися за фіскального навантаження між $52,4\%$ та $54,0\%$. Таким чином, сприятливі для ефективності макрофакторів значення податкового навантаження суттєво перевищують поточне значення точки Лаффера 2-го роду $39,3\%$.

ВИСНОВКИ

Монотонне спадання значень точок Лаффера 1-го та 2-го роду та звуження податкового коридору між ними вказує на зменшення потенційних можливостей української економіки.

Упродовж 1997-2005 років фіскальне навантаження на економіку України було поміркованим, оскільки фактичний його рівень був нижчий точки Лаффера 1-го роду.

Продовження зростання рівня податкового тиску на економіку України вище 40% викличе негативні ефекти, такі як зменшення

економічної активності та збільшення масштабів тінізації економіки не призведе до відчутного зростання обсягів податкових надходжень.

Розрахований інтервал [52,4%;54,0%] рівня податкового навантаження, сприятливого для ефективного використання макрофакторів основного капіталу та залученої праці значно перевищує точку Лаффера 2-го роду, що разом із проблемами специфікації моделі вказує на необхідність застосування інших заходів стимулювання економічного зростання, окрім податкового тиску.

Так, згідно із теорією лафферо-кейнсіанського синтезу такими факторами встановлення макроекономічної рівноваги окрім зміни податкової ставки є державні заходи підвищення сукупного попиту через проведення додаткових державних закупівель, сприятливої грошово-кредитної політики, створення стимулів для підприємницької та трудової активності.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДТВЕРДЖУЮТЬ ОСНОВНІ ПОСТУЛАТИ ТА ЦІЛІ АДАПТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ 5.10.

Виключити участь чиновників і самої державної машини в економіці країни. Підприємець сам знає, що потрібно споживачеві. А державний апарат повинен виступати в ролі арбітра в економічному житті своїх громадян. Україна стане вигідною та безпечною інвестиційною зоною вільної торгівлі у світовій економіці. І тоді гроші хлинуть на території України, збагачуючи її громадян.

Основна стратегічна мета партії - закріплення в Конституції України мінімум на 50 років двох податків (5% з продажів і 10% соціального збору) при повній відміні всіх інших податків, митних зборів і поборів.

Це зробить Україну світовим економічним лідером, а значить, виведе в коло найсильніших і самодостатніх держав. І тоді наша країна сама диктуватиме умови зовнішньополітичного співробітництва. Крім виключно вигідних умов ведення бізнесу, які ми можемо створити з «5.10», у нашої країни надзвичайно вигідне територіальне розташування. Саме це дозволити Україні повернути колишню велич і стати гідною спадкоємицею великої Київської Русі, сучасним наддержавою, чие громадянство буде високо цінується у всіх країнах світу.

Гроші - це найголовніше для країни. Програма «5.10» забезпечить більш \$ 50 млрд. Щорічних надходжень до бюджету і ВВП України на рівні \$2 трлн. З грошима Україна здатна захистити свої кордони і без компромісів відповісти на агресію інших країн. У багатій країні зростає рівень ділової активності, і люди можуть вільно і чесно - без здирницький податків, хабарів і чиновників - заробляти гроші.

ПАРТІЯ «5.10» ВВАЖАЄ, ЩО ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ ПАРЛАМЕНТУ:

1. Звільнити економіку від грабіжницьких податків, поборів і хабарів.
2. Створити умови, за яких гроші хлинуть на територію України, збагачуючи її громадян.

Партія «5.10» має на меті змінити суспільні цінності. Тільки талант і здібності людини, його професійний рівень і наполегливість повинні визначати його успіх. Громадянин України є частиною духовного, інформаційного і геополітичного простору світу з його потребами і можливостями - і повинен бути забезпеченим і щасливим.

Українське економічне диво - це антибюрократичної Революція «5.10». Вона передбачає створення найкращих умов для збагачення українців і ідеальних умов для руху грошей, товарів, послуг і людей на території України.

1. Скасування грабіжницьких податків, мит і зборів

«5.10» - це краща податкова система в світі. Два простих і зрозумілих податку: 5% з продажу - які ви платите, коли купуєте товари та послуги; 10% соціального податку, які ви платите, коли отримуєте зарплату.

«5.10» - це весь податковий кодекс в двох податках.

Якщо ми спростимо і введемо справедливу прозору податкову систему, всі інші закони будуть відмінно працювати, тому що у вас будуть гроші.

2. Вільне ходіння валют

При «5.10» в Україні кожен зможе розраховуватися будь-якими грошима, не витрачаючи час і не втрачаючи на обміні. Гривня більше ніколи не впаде, оскільки вона буде прив'язана до долара-євро, а держава не контролюватиме обмінний курс будь-який з валют.

На території України стане вигідно працювати і жити.

Завдяки цьому кредити подешевшають, а кращі банки світу захочуть працювати в Україні і забезпечать нам кредитирование за ставками нижче 5% річних.

3. Відкриття економічних кордонів

Скасування митних і мита зборів дозволить вільно ввозити і вивозити товари та вантажі. Україна - рай, ідеальна вільна економічна безподаткова зона для інвесторів і корпорацій.

Внаслідок цього Україна стане безмитною територією для всього людства, раєм для міжнародних інвесторів, корпорацій і підприємств з усього світу. До того ж, це покладе край корупції на митниці в будь-якій формі, митники контролюватимуть лише ввезення зброї і наркотиків.

4. Свобода власності і розпорядження землею

Кожен громадянин України стане повноправним власником своєї землі: будь-яка нерухомість буде прив'язана до землі, а весь земельний фонд буде знаходитися в єдиному електронному реєстрі до якого буде мати відкритий доступ будь-який громадянин

Громадянин України - повноправний господар на своїй землі.

Без дозволів з будь-яких інстанцій ви зможете розпоряджатися землею, вільно вирішуючи, продати, здати в оренду, займатися на ній сільським господарством, садівництвом, виробництвом.

5. Кредитування без обмежень Нацбанку

Ліквідація повноважень Нацбанку дозволить будь-яким іншим банкам кредитувати економіку, підприємництво і громадян.

Громадяни отримають доступ до недорогих іноземними кредитами і самі обиратимуть у кого їх вибрати на найвигідніших умовах.

6. Повідомна система

Це життя без бюрократичної тяганини довідок, дозволів та погоджень. Нотаріальне заяву - і кожен може займатися бізнесом або громадською діяльністю. Все що незаборонені законами - дозволено.

Громадяни назавжди будуть вільні від принизливих черг в очікувань довідок і дозволів.

7. Контрактна армія і гідне фінансування міліції, вільне володіння зброєю.

Правозахисник і військовослужбовець повинні отримувати зарплату не нижче \$ 1000. Як тільки в Україні запанує мир, ми скасуємо військову повинність, перейдемо на високооплачувану КОНТРАКТИ армію, яка буде однією з найбільш професійних і оснащених кращими високотехнологічними засобами, вона буде в 10 разів менше, але однією з найефективніших у світі.

Ми надамо військовим можливість вільно розпоряджається бюджетами армії і купувати найбільш високотехнологічні та ефективні озброєння з будь-яких підприємств і країн світу. Вільне володіння і носіння зброї повинно стати другою основоположною складовою культури нашого багатого суспільства.

У рабів зброї немає, як і економічних свобод, а у нас обов'язково буде у кожного.

Крім цього кожен громадянин України буде зобов'язаний проходити ази військової підготовки та цивільної оборони, державою буде надано можливість мати у себе вдома будь стрілецьку зброю, для ефективного самозахисту від нападу. Тоді при нападі будь-яких ворогів на нашу рідну землю, будь-яка родина, громада, селище і місто матиме можливість захищати себе.

8. Перехід на кращі в світі медицину і освіту

При системі «5.10» майже кожен громадянин зможе дозволити собі контрактне навчання і страхову медицину, всім іншим допоможе держава.

Освіта готуватиме професіоналів: якщо підприємству дійсно потрібен фахівець воно влаштує конкурс, оплатить навчання у вищому навчальному закладі і відразу забере собі такого випускника.

З грошима ми будемо мати можливість лікуватися в кращих клініках світу і вчитися в кращих навчальних закладах.

9. безподаткового держава забезпечить пенсії

Єдиний соціальний податок в 10% дозволить українцям багатіти, а бізнесам виходити з тіні. Пенсійний фонд, зможе під управлінням кращих інвестиційних фахівців світу вкладати гроші в акції високотехнологічних транснаціональних корпорацій, від долі яких залежить існування світової економіки, тому ми будемо впевнені в завтрашньому дні, а пенсійний фонд не зможе виплатити пенсії тільки коли обрушиться вся світова економіка, але цього на наше переконання, ніколи не відбудеться.

10. Громадяни України - власники корисних копалин своєї землі

Українська земля разом з її чорноземом і корисними копалинами - Богом дана нам від народження. Кожен громадянин України володіє корисними копалинами нашої землі. А значить, йому буде платити КОЖНА іноземна чи вітчизняна компанія, яка їх видобуває. Свою частку громадяни отримуватимуть на спеціальний особистий рахунок.

Завдяки «5.10» Україна стане країною, де вигідно жити і працювати! Громадяни країни матимуть привілеї: на всіх іноземних підприємствах, що

працюють на безмитній території України, 90% робітників і службовців повинні бути громадянами України з зарплатою не менше \$ 5 на годину. Система «5.10» зробить непотрібними 80% чиновників і державних відомств. Ні ПДВ - немає глобальної державної корупції на ПДВ. Ні мит - немає корупції на митниці. Ні дозволів - немає корупції в дозвільній системі.

«5.10» - ЦЕ ВЕЛИКА АНТИБЮРОКРАТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЯ!